

۱۲۹۴۷۸۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحلیل زیباشناختی

حاج آیت الله حضرت یوسف (ع)

دکتر اشرف اسرار / موسوی لر / مریم شهبازی

کتاب حاضر برای دانشجویان رشته‌ی پژوهش هنر در منبع کارشناسی ارشد به عنوان منبع درس زیباشناسی تدوین شده است.

انتشارات مارلیک

سرشناسنامه: موسوی لر، اشرف السادات، ۱۳۴۰ -

عنوان و نام پدید آورندگان: تحلیل زیبا شناختی مجلس حضرت یوسف (ع) //

/ دکتر اشرف السادات موسوی لر و مریم شهبازی

مشخصات نشر: تهران: مارلیک، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص: (بخشی رنگی)، نمودار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۸۴-۲۸-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتاب حاضر برای دانشجویان رشته ی پژوهش هنر در مقطع کارشناسی ارشد به عنوان منبع درسی زیبا شناسی تدوین شده است.

یادداشت: کتابنامه

موضوع: یوسف و زلیخا

موضوع: زیبا شناختی

Aesthetics: موضوع:

موضوع: painting - iran- Appreciation

موضوع: نقاشی ایرانی - تاریخ - ۱۱۴۸-۹۰۷ ق .

موضوع: painting - iranian- History- ۱۷۳۶-۱۵۰۲

موضوع: نقاشی ایرانی

شناسه افزوده: شهبازی، مریم، ۱۳۵۷

پندی: BH ۳۹۱۳۹۵۳ م ۸۲ ت ۳۹۱۳۹۵۳

رده بندی: یویی: ۱۱۱/۸۵

شماره کتابشناسی: ۴۳۸۱۳۴۲

این کتاب مشمول قانین حمایت از حقوق مولفان و منصفان است.
تکثیر کتاب به درون اتم از فتوکپی، ریسوگراف، تهیه فایل PDF،
لوح فشرده، باز نویسی در وبلاگ ها، سایت ها، مجلات و کتاب، بدون
اجازه کتبی ناشر مجاز نبوده و موجب پیگرد قانونی می گردد

www.marlikart.ir انتشارات مارلیک

نام کتاب: تحلیل زیبا شناختی مجلس حضرت یوسف (ع)

ناشر: انتشارات مارلیک

تألیف: دکتر اشرف السادات موسوی لر / مریم شهبازی

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵

بهاء: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۸۴-۳۸-۶

فهرست متن

۷	۱ مقدمه
۱۱	۲ فصل اول: نظریات متفکران غرب و شرق در باب زیباشناسی
۱۲	۳ ۱: مفهوم زیباشناسی
۱۷	۴ ماهیت زیباشناسی
۱۸	۵ الف: سه رویکرد زیباشناسی
۱۹	۶ ب: دریافت کننده زیباشناسی
۱۹	۷ ج: ابژه زیباشناسی
۲۰	۸ د: تجربه زیباشناسی
۲۱	۹ ه: علاقه، دانش و لذت
۲۲	۱۰ ۲: زیباشناسی در ایران باستان و قرون وسطی
۲۲	۱۱ الف: زیباشناسی در ایران باستان
۲۳	۱۲ افلاطون
۲۵	۱۳ ارسطو
۲۷	۱۴ فلوطین
۳۰	۱۵ ب: زیباشناسی در قرون وسطی
۳۱	۱۶ قدیس اوگوستین
۳۳	۱۷ توماس آکویناس
۳۴	۱۸ ۳: زیباشناسی اسلامی، هندی، چینی و ژاپنی
۳۴	۱۹ الف: زیباشناسی اسلامی
۳۷	۲۰ ب: زیباشناسی هندی
۴۱	۲۱ ج: زیباشناسی چینی
۴۴	۲۲ د: زیباشناسی ژاپنی
۴۵	۲۳ ۴: اندیشمندان زیباشناسی مدرن
۴۵	۲۴ رنه دکارت
۴۶	۲۵ فرانسیس هاجیسون
۴۷	۲۶ دیوید هیوم
۴۹	۲۷ ادموند برک
۵۱	۲۸ امانوئل کانت
۵۵	۲۹ فردریش ویلهلم یوزف فون شلینگ

۵۵	۳۰	هربرت مارکوزه
۵۶	۳۱	گنورگ ویلهلم فردریش هگل
۵۸	۳۲	هرمونتیک
۵۹	۳۳	هانس گنورگ گادامر
۶۰	۳۴	پل ریکور
۶۰	۳۵	ولفگانگ آیزر
۶۱	۳۶	هانس روبرت یاس
۶۲	۳۷	آرتور شوپنهاور
۶۳	۳۸	فرریش ویلهلم نیچه
۶۵	۳۹	ارنست کاسیرر
۶۵	۴۰	کارل مارکس
۶۶	۴۱	گنورگ ویلهلم فردریش هگل
۶۷	۴۲	والتر بنیامین
۶۹	۴۳	تئودور آدرنو
۷۰	۴۴	بندتو کروچه
۷۳	۴۵	فصل دوم: مفهوم زیباشناختی در مجالس حضرت یوسف (ع)
۷۴	۴۶	۱: معنی زیبایی از نظر فموسین در مکتب هنر نگارگری
۷۶	۴۷	۲: هنر نگارگری و نقش جمال از نگاه زیبایی شناسی اسلامی
۷۹	۴۸	۳: نقش فضای خیالی در نگارگری سنتی ایران
۸۵	۴۹	۴: مفهوم واژه‌ی زیبا در زیبایی شناسی مجالس حضرت یوسف (ع)
۹۱	۵۰	خلاصه فصل دوم
۹۵	۵۱	فصل سوم: مطالعات تاریخی پیرامون مجلس حضرت یوسف (ع)
۹۶	۵۲	۱: داستان حضرت یوسف (ع) در قرآن کریم و تفسیر المیزان
۹۹	۵۳	۲: روایت داستان حضرت یوسف (ع) از زبان شاعران پارسی
۱۰۱	۵۴	یوسف و زلیخا در اشعار عبدالرحمان جامی
۱۰۶	۵۵	خلاصه فصل سوم
۱۰۷	۵۶	فصل چهارم: تاریخچه مصورسازی مجلس یوسف (ع)
۱۰۸	۵۷	۱: نگارگری و دیوارنگاری مجلس حضرت یوسف (ع) در دوره صفویه
۱۱۰	۵۸	۲: نقش مجلس یوسف (ع) در سده‌های ۱۲ و ۱۳ هجری
۱۱۵	۵۹	۳: مجلس حضرت یوسف (ع) در نقاشیهای هنرمندان معاصر
۱۱۶	۶۰	محمد مدیر

۱۱۹	حسین بهزاد	۶۱
۱۲۴	کلارا آبکار	۶۲
۱۲۵	محمود فرشچیان	۶۳
۱۲۶	خلاصه فصل چهارم	۶۴
۱۲۹	فصل پنجم: تجزیه و تحلیل تجسمی مجالس حضرت یوسف (ع)	۶۵
۱۳۰	۱: روش تجزیه و تحلیل جامعه آماری	۶۶
۱۳۵	۲: تحلیل تجسمی مجلس حضرت یوسف (ع) در دوره صفوی	۶۷
۱۳۹	۳: تحلیل تجسمی مجالس حضرت یوسف (ع) در دوره قاجار	۶۸
۱۴۳	۴: تحلیل تجسمی مجالس حضرت یوسف (ع) در دوره معاصر	۶۹
۱۵۲	۵: تناسبات اادیکال ۲ در مجالس حضرت یوسف (ع)	۷۰
۱۵۶	۶: تحلیل تجسمی تناسبات، ترکیب بندی و رنگ	۷۱
۱۶۳	خلاصه فصل ششم	۷۲
۱۶۵	فصل ششم: ارزش زیباشناختی و نظری و عملی زیباشناختی	۷۳
۱۶۶	تجزیه و تحلیل زیبایی شناختی مجالس حضرت یوسف (ع)	۷۴
۱۷۶	خلاصه فصل ششم	۷۵
۱۷۹	فصل هفتم: نتیجه گیری	۷۶
۱۸۳	تصاویر رنگی	۷۷
۱۸۹	منابع متن	۷۸
۱۹۲	منابع تصاویر متن	۷۹

سیر تحولات نقاشی ایران از دوره‌ی صفوی تا دوره‌ی معاصر از مسائل مهم جریان‌ات هنرهای تجسمی ایران است. این پژوهش ضمن بررسی مفاهیم بنیادین زیباشناسی و ارائه نظریات متفکران برجسته‌ی قلمرو زیباشناسی از دوران باستان تا دوران معاصر در جهان غرب و شرق و بررسی مکاتب نگارگری، نمایان‌گر تحولات در طراحی پیکره و سیمای حضرت یوسف (ع) است؛ که با مراجعه به پایان‌نامه‌ها و کتابهایی که پیرامون و یا با موضوعات شبیه به آن کار شده است، متوجه عدم دیدگاه متمرکز بر شاخصهای زیباشناسانه ایرانی- اسلامی در پیکره نگاری شدیم. از سویی اگر کتابهای ادبی در مورد این ستار به رشته تحریر درآمده بیشتر به جنبه ادبیاتی آن اشاره داشته و یا هنرمندان حوزه تجسمی آثار به مصورسازی داستان پرداخته‌اند و به ابعاد زیبایی‌شناختی مجلس آنچنان که با پرداخته نشده است.

سیمای حضرت یوسف (ع) به عنوان زیباترین فرد مجلس حضرت یوسف (ع) و زلیخا، در مکاتب مختلف نقاشی ایرانی، می‌تواند موضوعی ثابت برای سنجش شاخص‌های زیبایی‌شناسانه در نقاشی پیکر و سیای زیبای مردانه باشد. برای دست یافتن به این شاخصها ابتدا پرسشهایی تحت این عنوان طرح گردید که؛ آیا تجلی سیمای حضرت یوسف (ع) به عنوان زیباترین فرد مجلس یوسف و زلیخا در مکاتب مختلف هنری یکسان بوده است؟ و دیگر آنکه شاخص‌های زیبایی‌شناختی در مصور کردن سیمای حضرت یوسف (ع) در مکاتب صفوی تا معاصر چه بوده است؟

برای پاسخ دادن به این پرسشها به شرح بخشی از این داستان پرماجرا که در قرآن، تفسیر المیزان و اشعار شعرای ایرانی به آن اشاره شده است پرداختیم و در پایان این فصل در ۲ جدول تضادهای بکار رفته در داستان یوسف و زلیخا و احصاء زیبایی حضرت یوسف از منظر اشعار جامی، درج گردید؛ سپس به نگارگری داستان از دوره صفویه تا معاصر پرداخته‌ایم و تاریخچه نقاشی و مصورسازی مجلس یوسف و از دوره صفوی تا معاصر را به بررسی گذاشته‌ایم و در نهایت، خلاصه فصل به همراه تصاویر مجالس در جدولی مستند و مصور ارائه شده است.

اولین هدف پژوهش دستیابی به شاخص‌های زیباشناسانه نگارگری و نقاشی ایرانی در ارائه زیباترین سیمای مردانه در مجالس یوسف و زلیخا بود. این هدف تحت عنوان مفهوم زیبایی‌شناختی در مجالس حضرت یوسف (ع) و زلیخا مورد بررسی قرار گرفته است. در

قسمت اول هنر نگارگری و نقش جمال از نگاه زیبایی شناسی اسلامی مورد بررسی قرار گرفته است، در قسمت دوم معنی زیبایی از نظر فلوپتین به ویژه در مورد هنر نگارگری و با توجه به عرفان و حکمت خسروانی نقل شده است. در قسمت سوم با توجه به نظریات دکتر نصر، عالم ماورائی در نگارگری مجالس بررسی می‌شود و در فصل دوم مفهوم واژه‌ی زیبا در زیبایی‌شناسی مجالس حضرت یوسف (ع) و زلیخامورد بررسی قرار گرفته است؛ در انتهای این فصل در ۲ جدول مفهوم واژه زیبا در زیبایی‌شناسی مجالس و آراء متفکران در باب زیبایی‌شناسی با توجه به مجالس درج شده است.

در نهایت تجزیه و تحلیل تجسمی مجالس حضرت یوسف (ع) و زلیخا با تأکید بر پیکره نگاری حضرت یوسف (ع) صورت گرفته است، هدف این پژوهش بدست آوردن شاخصهای زیبایی‌شناسانه در طراحی و نقاشی پیکره مردانه در نگارگری ایرانی است؛ که در جدول عناصر بصری با تأکید بر پیکره حضرت یوسف (ع) در مجالس مورد تجزیه و تحلیل تصویری قرار گرفته است. در پایان پژوهش شاخصهای نظری و عملی زیباشناختی مجالس حضرت یوسف (ع) و زلیخا را منتخب نوی تا دوران معاصر ارائه گردیده است.

کتاب حاضر برای دانشجویان رشته‌ی هنر در مقطع کارشناسی ارشد به عنوان منبع درس زیباشناسی تدوین شده است. سید یاره که علاوه بر جامعه دانشگاهی، سایر محققان نیز از آن بهره‌مند شوند. از اساتاد و صاحب نظران ارجمند تقاضا می‌شود با همکاری، راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، ما را در جهت اصلاح کتاب حاضر همراهی فرمایند؛ دشواری چنین کاری بر صاحب نظران پدید نیست و به همین جهت، کمال مطلوب آن، باید بتدریج و پس از انتقادهای و یادآوریهایی، باب نظر به دست آید و انتظار می‌رود که این بزرگواران از این همکاری دریغ نورزند. در پایان دینوسیله از ناشر محترم جناب آقای حسین محسنی مدیر مسئول محترم انتشارات مایه و همکاران گرامیشان به جهت در اختیار قرار دادن این اثر به پژوهشگران عزیز نشر و قدردانی می‌گردد.